Scientific Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical Faculty, 2024; Vol 10(1), Summer, pp 29 - 40

# Investigating the Level of satisfaction of nursing students in the nursing management internship unit: a cross-sectional study

**Syede Mona Nemati[1], Sina Valiee[2], Mokhtar Mahmoudi[3*]**

1: Msc in Nursing. Clinical Care Research Center, Research Institute for Health Development, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran, m.o.nemati2016@gmail.com, 0000-0002-8281-5179

2: Professor in nursing. Clinical Care Research Center, Research Institute for Health Development, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran, sinavaliee@yahoo.com, 0000-0002-5419-1004

3: Assistant Professor in nursing, Clinical Care Research Center, Research Institute for Health Development, Kurdistan University of Medical Sciences, Sanandaj, Iran (mahmodimokhtar85@gmail.com, 0000-0002-0257-4521

***Corresponding Author:** Mokhtar Mahmoudi **Email:** mahmodimokhtar85@gmail.com

**Received:** 10 August 2024 **Accepted:** 9 June 2024

## Abstract

**Background & Aim:** Management in nursing is critical, and the effort to improve this course has a vital role in nursing. Therefore, the present study was conducted to investigate the degree of satisfaction of nursing students with the management internship unit.

**Materials & Methods:** The current study is a cross-sectional study conducted in 1401. The research samples included all undergraduate nursing students of the Kurdistan University of Medical Sciences who used the total number method. The inclusion criteria included being an undergraduate nursing student, having a nursing management theory unit, and being willing to participate in research.

The exclusion criteria included guest and transfer students in the final year of study and incomplete questionnaire completion. The data was collected using demographic and management internship satisfaction questionnaires. Data were analyzed using Spss-16 software and descriptive statistical tests.

**Results**: In this study, 105 undergraduate nursing students in the eighth semester completed the questionnaire. Among the students, 55 (52.38 %) were male and 50 (47.62%) were female. The study results showed that most participants (76.32 %) were dissatisfied with the current method of conducting nursing management unit internships in the hospital.

**Conclusion**: The results of the present study showed that the student's satisfaction with the current method of conducting nursing management internship is shallow, so it is suggested that new approaches to clinical education to improve students' satisfaction with the management internship. Nursing should be done.

**Keywords**: satisfaction, nursing management, nursing student

**How to cite this article**: Nemati SM, Valiee S, Mahmoudi M. Investigating the Level of satisfaction of nursing students in the nursing management internship unit: a cross-sectional study. Scientific Journal of Nursing, Midwifery and Paramedical Faculty, 2024; 10(1): 29 – 40. **https://sjnmp.muk.ac.ir/article-1-621-fa.html.**

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

# میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری از واحد کارآموزی مدیریت پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۱۴۰۱: یک مطالعه مقطعی

**اسامی نویسندگان: منا نعمتی[۱]، سینا ولیئی[۲] مختار محمودی[۳]**

۱- مربی، مرکز تحقیقات مراقبت بالینی، پژوهشکده توسعه سلامت دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران.پست الکترونیک: m.o.nemati2016@gmail.com, 0000-0002-8281-5179

۲- استاد پرستاری، مرکز تحقیقات مراقبت بالینی، پژوهشکده توسعه سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج-ایران، پست الکترونیک: sinavaliee@yahoo.com, 0000-0002-5419-1004

۳- استادیار، مرکز تحقیقات مراقبت بالینی، پژوهشکده توسعه سلامت، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج-ایران، پست الکترونیک: mahmodimokhtar85@gmail.com, 0000-0002-0257-4521

* **نویسنده مسئول:** مختار محمودی: مرکز تحقیقات مراقبت بالینی، پژوهشکده توسعه سلامت، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، سنندج، ایران. آدرس: سنندج، خیابان پاسداران، دانشگاه علوم پزشکی کردستان، دانشکده پرستاری و مامایی، اتاق ۳۰

**ایمیل:** mahmodimokhtar85@gmail.com

**تاریخ دریافت:** ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ **تاریخ پذیرش:** ۱۴۰۳/۰۵/۲۰

## چکیده

**زمینه و هدف :** مدیریت در پرستاری از اهمیت بالایی برخوردار بوده و تلاش در جهت ارتقای این واحد درسی نقش مهمی در رشته پرستاری دارد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری از واحد کارآموزی مدیریت انجام شد.

**مواد و روش‌ها :** مطالعه حاضر یک مطالعه مقطعی است که در سال ۱۴۰۱ انجام شد. نمونه‌های پژوهش کلیه دانشجویان در عرصه کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کردستان بودند که به روش تمام شماری وارد پژوهش شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل دانشجوی رشته کارشناسی پرستاری، داشتن واحد تئوری مدیریت پرستاری و تمایل به شرکت در پژوهش و معیار خروج از مطالعه: دانشجویان مهمان و انتقالی در سال آخر تحصیل و تکمیل ناقص پرسشنامه بود. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه رضایتمندی از کارآموزی مدیریت جمع‌آوری گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-16 و تست های آماری توصیفی آنالیز گردید.

**یافته‌ها :** در این مطالعه ۱۰۵ دانشجوی کارشناسی ترم هشتم پرستاری پرسشنامه را تکمیل نمودند. از بین دانشجویان ۵۵ نفر (۵۲/۳۸ درصد) مرد و ۵۰ نفر(۴۷/۶۲ درصد) زن بودند. نتایج مطالعه نشان داد اکثر شرکت کنندگان (۷۶/۳۲ درصد) از روش فعلی برگزاری کارآموزی واحد مدیریت پرستاری در بیمارستان ناراضی بودند.

**نتیجه‌گیری :** نتایج مطالعه حاضر نشان دادند رضایتمندی دانشجویان از روش فعلی برگزاری واحد کارآموزی مدیریت پرستاری در عرصه بسیار پایین است، پیشنهاد می‌گردد از رویکردهای نوین آموزش بالینی در جهت ارتقای رضایتمندی دانشجویان از واحد کارآموزی مدیریت پرستاری انجام گردد.

**واژه‌های کلیدی :** رضایتمندی، مدیریت پرستاری، دانشجوی رشته پرستاری

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

**مقدمه**

مدیریت هنر به دست آوردن حداکثر نتایج با حداقل تلاش بوده و وظیفه اصلی مدیران، طراحی، ساخت و برنامه‌ریزی در محیطی است که دستیابی به اهداف تعیین شده را امکان‌پذیر نماید(۱). مدیریت و رهبری در سیستم های بهداشتی امروزه کاربردهای عملی بسیار زیادی دارد، هر دانش‌آموخته پرستاری اگر بخواهد در هر بخش یا بیمارستانی در آینده کار کند، لازم است که با مهارت‌های مدیریتی آشنا و اصول را دانسته و بتواند از این اصول به درستی استفاده کند (۲). بهبود کیفیت عملکرد بالینی دانشجویان و در حیطه مدیریت از جمله مواردی است که لازم است مسئولین آموزشی به آن توجه و برای اصلاح آن تلاش کنند. اصلاح و پیشبرد مهارت‌های مدیریتی دانشجویان نشانه ملموسی از تعهد آموزش پرستاری نسبت به ارائه خدمات در سیستم خدمات بهداشتی و همچنین از اهمیت عملکرد مهارت‌های مدیریت در پرستاری است. این امر راه را برای ارتقای کیفیت برنامه‌های مراقبتی و مهارت‌های حرفه‌ای پرستار هموار می‌نماید (۲).

دانشجویان پرستاری اغلب برای ایجاد ارتباط میان بحث‌های نظری و کاربرد مهارت‌های مدیریت در اداره بخش‌ها با چالش‌هایی روبرو هستند. آنچه که در دوران دانشجویی و شروع کار حرفه‌ای خود با آن روبه رو هستند وجود فاصله زیاد میان آموزش‌های نظری با واقعیات و اهداف عملی حرفه بوده و اغلب با انتظارات دیگران از فرآیندهای ارزشیابی آشنایی ندارد. این امر باعث می‌شود که نتوانند تجربه لازم و ضروری را در امر به کار بستن مهارت‌های مدیریت یعنی، تلفیق آموزه‌های نظری با محیط بالینی اجرا کنند. این تجربه زمانی ایجاد می‌شود که معیارهای مناسب مدیریت پرستاری خود را بر این اساس ارتقا دهند. با توجه به این نکته اساسی که در نهایت این جان انسان‌هاست که در گرو خدمات مطلوب پرستاری قرار دارد و عدم آگاهی به علم مدیریت و کاربرد مهارت‌های آن باعث نزول کیفیت خدمات و سطح مراقبت‌های پرستاری شده و به تبع آن سطح سلامتی و بهداشت جامعه را پایین می‌آورد(۳).

حرفه پرستاری نیز همانند هر حرفه دیگری نیازمند تغییرات لازم و هماهنگی در الگوی مراقبت از بیماران با دانش و فن آوری های نوین می‌باشد، مدیریت پرستاری می‌تواند با رعایت و به‌کارگیری اصول مدیریت بسیاری از مشکلات و گره‌های محیط کار را مرتفع نماید. در غیر این صورت از کیفیت و مهارت مدیران پرستاری در ارائه خدمات بهداشتی درمانی کاسته خواهد شد(۴). آماده نمودن پرستاران و دانشجویان پرستاری برای ایفای نقش‌های حرفه‌ای خود یکی از ارکان مهم و قابل تعمق در نظام سلامت است و باید توجه داشت که برخی از مطالعات قبلی نشان داده‌اند دانشجویان



[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

پرستاری انتظارات بالایی در رابطه با افزایش دانش و مهارت در طی دوران دانشجویی دارند(۵).

یکی از نقش‌های مهمی که دانشجوی پرستاری پس از فارغ‌التحصیلی با آن سروکار دارد نقش مدیریت است، برای تحقق این امر باید در مدیریت آموزشی به این نکته توجه داشت که فرصت‌ها و امکانات یادگیری مناسبی برای دانشجویان فراهم شود، زیرا انتخاب فعالیت یادگیری مناسب عامل مهمی در فرآیند برنامه‌ریزی یک درس محسوب می‌شود. بنابراین فعالیت‌های یادگیری دائما نیاز به تغییر و توسعه دارد. این امر می‌تواند از اصلاح منظم فعالیت‌های کلاسی و تکالیف گرفته تا اصلاح کامل و عمیق طرح درس صورت گیرد(۶).

عملکرد بالینی دانشجویان در حیطه مدیریت از جمله مواردی است که مسئولین آموزشی باید به آن توجه نموده و برای بهبود آن اقدام کنند. برخی از فعالیت‌های یادگیری در آموزش بالین به افزایش مهارت‌های مدیریت و رهبری در دانشجویان پرستاری خواهد انجامید که این کار باعث بهبود ارائه مراقبت‌های پرستاری و دستیابی به اهداف سازمان‌های بهداشتی خواهد بود(۷). در حال حاضر مدیران سیستم های بهداشتی درمانی از آمادگی دانشجویان پرستاری جهت ایفای نقش در زمان شروع به کار راضی نیستند، و این نارضایتی به دلیل ناکافی بودن آموزش‌های بالینی برای آماده نمودن دانشجویان جهت کار در بالین منشاء می‌گیرد. تحقیقات نیز در این راستا نشان می‌دهد علت اصلی رعایت نشدن استانداردهای مراقبتی توسط پرستاران در مرحله اول به کمبود نیرو و در مرحله دوم به فقدان مهارت‌های کافی در فارغ‌التحصیلان پرستاری مربوط می‌شود(۶).

نظر دانشجویان در مورد کیفیت آموزش‌های داده شده در دوران دانشجویی بر ضرورت ایجاد فرصت کافی جهت تمرین و کسب مهارت‌ها در دوران دانشجویی تاکید می‌نماید. یافته‌های مطالعه‌ای که در کشور آمریکا و با رویکرد فنومنولوژی انجام شده بود نشان داده است دانشجویان فارغ‌التحصیل از دانشکده‌های پرستاری علیرغم اینکه تمرین کافی داشته‌اند اما آمادگی لازم برای شرایط پیچیده بالین را ندارند و در مدیریت و سازمان‌دهی نیز مشکل دارند.(۲). در ایران نیز یافته‌های حاصل از مطالعه کریم اللهی و همکاران نشان داده است، کارایی دوره‌های کارآموزی در عرصه را ضعیف و نسبتا ضعیف برآورد کرده‌اند و علت اصلی آن را عدم وجود زمینه‌های علمی لازم در آموزش تئوری و کارآموزی واحدهای آموزشی بیان نموده‌اند(۸). همچنین در مطالعه‌ای که توسط حکیم در ارتباط با مولفه های تاثیر گذار بر میزان رضایت مندی دانشجویان پرستاری از رشته تحصیلی انجام شده بود، ۵۶/۷ درصد از دانشجویان ارائه واحد مدیریت خدمات پرستاری را ضعیف عنوان کردند. یافته‌های این مطالعه

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

نشان دهنده‌ی ضرورت تغییر در این واحد درسی و کوریکولوم پرستاری است(۹). نتایج حاصل از مطالعات مختلف در ایران نشان داده‌اند که مشکلات جدی در روند آموزش نظری و کارآموزی واحد مدیریت خدمات پرستاری در کشورمان وجود دارد که منجر به تغییراتی در میزان رضایتمندی دانشجویان از واحد مدیریت پرستاری شده است، که عمدتا به عدم مشارکت موثر و ارتباط اثربخش و هدفمند دانشکده و بیمارستان و عدم حمایت آموزشی از دانشجویان در بالین بر می‌گردد و منجر به ضعف جدی آموزش بالینی دانشجویان، عمیق شدن شکاف بین تئوری و بالین و کسب ناکافی مهارت‌ها و توانمندی‌های علمی و بالینی دانشجویان فارغ‌التحصیلان پرستاری شده است. لذا مطالعه حاضر در این راستا و با هدف تعیین میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری از واحد کارآموزی مدیریت پرستاری انجام شده است.

## موارد و روش‌ها

مطالعه حاضر از نوع مقطعی بود که به روش تمام شماری بر روی ۱۰۵ نفر از دانشجویان عرصه کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کردستان در سال ۱۴۰۱ انجام شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل دانشجوی رشته کارشناسی پرستاری بودن، داشتن واحد تئوری و کارآموزی مدیریت پرستاری و تمایل به شرکت در پژوهش و معیار خروج از مطالعه شامل دانشجویان مهمان و انتقالی در سال آخر تحصیل و تکمیل ناقص پرسشنامه بود.

در حال حاضر واحد کارآموزی مدیریت در قالب یک درس دو واحدی و در ترم هشتم ارائه می‌شود که در این واحد دانشجویان به گروه‌های ۳ الی ۴ نفره تقسیم شده و در بخش‌های مختلف تقسیم می‌شوند تا از نزدیک شاهد نحوه مدیریت عملکرد سرپرستار و سایر کادر درمان‌بخش باشند. دوره آموزشی دانشجویان در قالب هشت روز و با بررسی کردن نحوه مدیریت سرپرستار انجام می‌گیرد، به صورتی که این دانشجویان در ابتدای شیفت شاهد تحویل و تحول بین پرستاران بوده و در طول شیفت نیز اقدامات مراقبتی و بالینی را انجام داده و در کل دوره نیز یک برنامه زمان‌بندی شیفت پرستاران با نظارت سرپرستار را طراحی می‌کنند. در انتهای دوره نیز گزارشی از عملکرد بخش توسط دانشجو به مربی ارائه می‌گردد، جهت ارزشیابی این دانشجویان، نمرات سرپرستار بخش و مسئول واحد مدیریت پرستاری با همدیگر جمع شده و نمره پایانی دانشجو را تشکیل می‌دهد. جهت جمع‌آوری اطلاعات از فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه رضایتمندی از واحد کارآموزی مدیریت استفاده گردید. پرسشنامه‌ها دوهفته بعد از سپری کردن واحد کارآموزی مدیریت در اختیار دانشجویان قرار گرفت و سپس توسط آنان تکمیل گردید.

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

فرم اطلاعات دموگرافیک شامل سن، جنس، معدل، نوع دانشگاه، سابقه شرکت در کارگاه مدیریتی و سابقه کار در بالین بود. پرسشنامه رضایتمندی از کارآموزی مدیریت برگرفته از ابزار ارزشیابی است که توسط امینی و همکاران (۲) جهت ارزشیابی کارآموزی دانشجویان پرستاری طراحی گردیده است. پرسشنامه دارای ۲۰ سوال بود، روایی صوری پرسشنامه توسط ده نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی کردستان مورد بررسی و تائید قرار گرفته است. اما در روایی صوری انجام شده توسط محققان یکی از سؤالات که مربوط به رضایتمندی از واحدهای تئوری مدیریت بود حذف گردید و نهایتا ۱۹ سؤال از این پرسشنامه مورد تائید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه به روش بررسی آلفای کرونباخ مورد پایش قرار گرفته و میزان آن ۰/۸۸ به دست آمد. پرسشنامه براساس مقیاس لیکرت پنج درجه‌ای از خیلی کم (نمره ۱) تا خیلی زیاد (نمره ۵) نمره‌گذاری شده بود که بالاترین نمره به دست آمده که آزمودنی در این پرسشنامه می‌تواند اخذ نماید ۹۵ و پایین‌ترین نمره ۱۹ بود، بررسی میزان رضایتمندی در پنج سطح طبقه‌بندی شد. رضایتمندی خیلی کم: نمره ۱۹ تا ۳۴/۲، کم: ۳۴/۳ تا ۴۹/۳ متوسط: ۴۹/۴ تا ۶۴/۵، زیاد: ۶۴/۶ تا ۷۹/۷ و خیلی زیاد: ۷۹/۸ تا ۹۵ در نظر گرفته شد.

مطالعه حاضر مصوب شورای پژوهشی مرکز تحقیقات مراقبت بالینی و مورد تأیید کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کردستان با کد IR.MUK.REC.1400.261 بود. ملاحظات اخلاقی شامل اخذ معرفی‌نامه برای ورود به محیط پژوهش، توضیح ماهیت پژوهش بود. از تمامی افراد شرکت‌کننده در مطالعه رضایت‌نامه کتبی آگاهانه دریافت شد و در مورد اهداف مطالعه و محرمانه ماندن نظرات آنان اطمینان خاطر داده شد. به مشارکت‌کنندگان اطمینان داده شد در صورت تمایل می‌توانستند از مطالعه خارج شوند و نظرات آنان بر نمره پایانی آن‌ها تاثیری نخواهد داشت.

تجزیه و تحلیل داده‌ها در مطالعه حاضر با استفاده از آزمون‌های آماری توصیفی مانند: فراوانی، میانگین و انحراف معیار و آزمون‌های آماری کای دو انجام گردید، همچنین برای تحلیل داده‌های مطالعه از نسخه ۱۶ نرم‌افزار SPSS استفاده شد. سطح معناداری در تمام مراحل برابر ۵ درصد در نظر گرفته شد.

## یافته‌ها

جدول شماره یک نشان می‌دهد در این مطالعه ۱۰۵ نفر از دانشجویان کارشناسی ترم هشتم پرستاری که بیشتر آنها (۹۴/۲۹ درصد) دوره روزانه بودند، پرسشنامه را تکمیل نمودند. بیشتر آنها دارای جنسیت مرد با میانگین (۵۲/۳۸ درصد) بوده و میانگین و انحراف معیار سن شرکت‌کنندگان ۱/۳۰ ± ۲۳/۶ بود. نیمی از دانشجویان سابقه شرکت در

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

کارگاه مدیریتی را داشته و فقط ۱۷ نفر (۱۶ درصد) از دانشجویان سابقه کار در بالین را داشتند(جدول شماره۱).

جدول شماره۱: مشخصات دموگرافیک واحدهای مورد پژوهش

| متغیر | | تعداد (درصد) |
|---|---|---|
| سن | M±SD | ۲۳/۶ ± ۱/۳۰ |
| معدل | M±SD | ۱۷/۸۷ ± ۲/۰۹ |
| سابقه کار در بالین | بلی | ۱۷ (۱۶/۱) |
| | خیر | ۸۸ (۸۳/۹) |
| جنس M±SD | دختر | ۵۰ (۴۷/۶۲) |
| | پسر | ۵۵ (۵۲/۳۸) |
| سابقه شرکت در کارگاه مدیریت | بلی | ۵۳ (۵۰/۰۵) |
| | خیر | **۵۲ (۴۹/۹۵)** |

نتایج پژوهش حاضر(جدول شماره ۲) نشان داد ۷۶/۳۲ درصد از دانشجویان از کارآموزی واحد مدیریت پرستاری در بیمارستان ناراضی بودند. همچنین نشان می‌دهد بیش‌ترین میزان نارضایتی دانشجویان از آموزش‌های مربوط به اعتباربخشی و مقیاس‌های آن بود(۱/۰±۶۳/۸۵). از طرفی بیشتر از نیمی از دانشجویان از نحوه ارائه مطالب تئوری و کارگروهی حین کارآموزی راضی بودند(۳/۱±۳۳/۳۷).

جدول شماره۲: میزان رضایت واحدهای مورد پژوهش

| ردیف | گویه | تعداد | میانگین و انحراف معیار |
|---|---|---|---|
| ۱ | به چه میزان از دوره کارورزی واحد مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۷/۰۹ |
| ۲ | به چه میزان از ارائه واحد تئوری مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۲/۰±۴/۹۶ |
| ۳ | به چه میزان با رویکرد های نوین مدیریت در عصر حاضر آشنا شدید؟ | ۱۰۵ | ۲/۰±۳۳/۹۵ |
| ۴ | به چه میزان آموزش متد ها و روش های نوین مدیریت توسط مدرسین در دوره کارآموزی رضایت داشتید؟ | ۱۰۵ | ۲/۰±۶۹/۹۷ |
| ۵ | به چه میزان از ارائه مجازی واحد تئوری مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۱۶/۱۴ |
| ۶ | به چه میزان از برنامه های منظم آموزشی در قالب کنفرانس های، راند های مشترک و ... در حیطه مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۳۰/۶۴ |
| ۷ | آیا از مدت زمان دوره کارآموزی مدیریت رضایت داشتید؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۸۵/۱۱ |
| ۸ | به چه میزان از چارچوب آموزشی ارائه شده توسط استاد درس مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۸۰/۰۸ |
| ۹ | به چه میزان از کتاب معرفی شده توسط استاد واحد مدیریت خدمات پرستاری رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۱/۰±۹۷/۷۸ |
| ۱۰ | به چه میزان از نحوه آموزش و تاثیر گذاری آن بر فرایند یادگیری و منابع معرفی شده توسط مدرس رضایت دارید. | ۱۰۵ | ۲/۱±۲۶/۰۳ |
| ۱۱ | به چه میزان از آموزش اصول اعتبار بخشی بیمارستان و مقیاس های ارزیابی آن رضایت داشتید؟ | ۱۰۵ | ۱/۰±۶۳/۸۵ |
| | آیا امکان ارتباط دو طرفه با مدرس در آموزش تئوری و کارآموزی وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۲۱/۰۷ |
| ۱۳ | آیا امکان تعامل دو طرفه با مترون در دوره کارآموزی مدیریت وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۱±۳/۲۰ |
| ۱۴ | آیا امکان تعامل دو طرفه با سوپروایزر آموزش در دوره کارآموزی مدیریت وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۱/۱±۸/۱۴ |
| ۱۵ | آیا امکان تعامل دو طرفه با سوپروایزر بالینی در دوره کارآموزی مدیریت وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۲/۱±۰۷/۶۷ |

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

| | | | |
|---|---|---|---|
| ۱۶ | آیا امکان تعامل دو طرفه با سوپروایزر ایمنی و سلامت در دوره کارآموزی مدیریت وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۱/۰±۷/۸۷ |
| ۱۷ | آیا امکان تعامل دو طرفه با سرپرستار در دوره کارآموزی مدیریت وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۱/۰±۷۱/۸۳ |
| ۱۸ | آیا در طول دوره مدیریت امکان انجام کار گروهی وجود داشت؟ | ۱۰۵ | ۳/۱±۳۳/۳۷ |
| ۱۹ | به چه میزان از جو مدیریتی حاکم بر بیمارستان رضایت دارید؟ | ۱۰۵ | ۱±۳/۱۸ |

## بحث

مطالعه حاضر باهدف تعیین میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری از واحد کارآموزی مدیریت پرستاری انجام شد که نتایج مطالعه حاضر نشان داد که اکثر دانشجویان از واحد کارآموزی مدیریت ناراضی بودند. به نظر می‌رسد کارآموزی مدیریت کارایی لازم را در جهت ارتقاء مهارت‌های ارتباطی و مدیریتی دانشجویان نداشته و میزان رضایت آن‌ها در حد مطلوب نیست.

مهریان و همکاران(۱۳۹۳) در مطالعه خود که به ارزیابی واحد مدیریت پرستاری پرداخته بودند، نشان دادند کارآموزی واحد مدیریت پرستاری نتوانسته است فعالیت‌های روتین دانشجویان را ارتقا دهد همچنین در انجام فعالیت‌هایی که ماهیت مدیریتی داشته و غیر روتین بودند ناتوان بود (۱۰). امینی و همکاران (۱۳۸۴) نیز در مطالعه خود به بررسی وضعیت ارزشیابی واحد کارآموزی مدیریت پرستاری پرداختند و در مطالعه خود نشان دادند که ارزشیابی واحد کارآموزی مدیریت پرستاری دارای اشکال جدی است و ضرورت بازنگری برنامه آموزشی و ارزشیابی این واحد را عنوان کردند(۲).

حکیم (۲۰۱۳) نیز در مطالعه خود که به بررسی میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری پرداخته بود، نشان داد که اکثر دانشجویان پرستاری از رشته تحصیلی خود رضایت‌مندی کمی داشتند که یکی از مؤلفه‌های تاثیر گذار نحوه عملکرد مربیان بالینی در برگزاری کارآموزی‌های مدیریتی بود(۹). Germain و همکاران (۲۰۱۰) در مطالعه خود بر این نکته تاکید داشتند که برای برخی از پرستاران، جو مدیریتی حاکم بر محیط کار بسیار نامطلوب بوده است به طوری که آنها تنها راه حل را ترک حرفه و شغل دیدند(۱۱). شاه طالبی و همکاران(۱۴۰۰) نیز در مطالعه خود نشان دادند مدیریت پرستاری و آموزش آن نیازمند دانش و مهارت بالای مربیان، همچنین سیاست‌گذاری‌های آموزشی کلان در جهت ارتقای آن است(۱۲).

در مطالعه دیگری که توسط سید عباس زاده و همکاران(۲۰۱۰) در ارتباط با بررسی نیازهای آموزشی مدیران پرستاری در ایران انجام شده بود، ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی و ایجاد بستر آموزشی لازم در جهت تربیت مدیران پرستاری را یکی از مهم‌ترین نیازهای آموزشی معرفی کرد که بیش از پیش نشان‌دهنده اهمیت و ضرورت تربیت دانشجویان

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

در واحدهای نظری و کارآموزی مدیریت پرستاری است. همچنین در سال ۲۰۱۱ در کنگره ملی پرستاران عنوان شد که با توجه به بازار کار پر تقاضا و متنوع پرستاری و با نیاز به بهبود و واجد شرایط بودن پرستاران برای توسعه مهارت‌ها و توانایی‌های مراقبت‌های بهداشتی پیشنهاد می‌شود واحد مدیریت مورد بازبینی قرار گیرد (۱۳).

نوبهار و همکاران(۲۰۱۲) نیز در مطالعه خود به بررسی دیدگاه و نظرات پرستاران بازنشسته در مورد مدیریت پرستاری پرداختند که نتایج نشان دادند ضرورت ایجاد انگیزه و عدم توجه به فرآیندهای ارزشیابی، مهم‌ترین طبقات استخراج شده از این پژوهش کیفی بودند که این یافته نیز موید عدم کارایی و اثربخشی واحدهای مدیریت پرستاری در راستای ارتقای توانمندی مدیریت پرستاری است(۱۴). Egger-Rainer و همکاران(۲۰۲۳) در مطالعه خود نشان دادند، دانشجویان در واحد کارآموزی مدیریت پرستاری با توجه به شکاف بین آموزش‌های تئوری و بالینی واحد مدیریت دچار استرس شده‌اند و این موقعیت برای آن‌ها تنش زا بوده است(۱۵). بیشتر مطالعاتی که در زمینه رضایتمندی دانشجویان از شیوه برگزاری واحد مدیریت پرستاری انجام شده بود، نشان‌دهنده‌ی عدم کفایت این واحد در تربیت دانشجویان پرستاری بوده است که این نتایج هم‌راستا با مطالعه حاضر بود. هر چند که شیوه برگزاری واحد کارآموزی مدیریت پرستاری در کشورهای مختلف و یا حتی در شهرهای مختلف متنوع و متفاوت است اما نکته مشترکی که در اکثر مطالعات دیده می‌شود لزوم بازنگری نحوه‌ی اجرای واحدهای کارآموزی مدیریت است که نیازمند توجه بیشتر مسئولین به آمار رضایتمندی دانشجویان در خصوص این واحد است.

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد بیش‌ترین میزان نارضایتی دانشجویان از آموزش‌های مربوط به اعتباربخشی و مقیاس‌های آن بود. در زمینه اهمیت آموزش اعتبار بخشی در آموزش دانشجویی، رئوفی و همکاران(۲۰۱۶) در مطالعه‌ی خود که به بررسی الگوهای اعتبار بخشی موسسه‌ای در دانشکده‌های پرستاری کشور انجام شده بود، نشان دادند آگاهی و فرهنگ‌سازی سازمانی در دانشکده‌های پرستاری و در میان دانشجویان می‌تواند منجر به ارائه سطح بالاتری از کیفیت در ارائه خدمات بهداشتی درمانی درکشور گردد.بنابراین آموزش آن باید در به صورت کلی و در جامعه دانشگاهی نهادینه شود(۱۶).

مطالعه دیگری که توسط میر حبیبی و همکاران(۲۰۱۷) در ارتباط با آموزش اعتباربخشی در بیمارستان‌ها انجام شده بود، نتایج نشان دادند آموزش منجر به افزایش آگاهی پرستاران از استانداردهای اعتباربخشی می‌شود و در این مطالعه ضرورت عملیاتی کردن آموزش اعتباربخشی در خدمات بالینی پرستاری مورد تاکید قرار گرفت(۱۷). این یافته در حالی است

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

که هادی بیگلو و همکاران(۲۰۲۱) نیز در مطالعه خود افزایش دانش و ایجاد دیدگاه مثبت در پرستاران در مورد اعتباربخشی را ضروری دانسته و معتقدند هر چه این آموزش‌های افزایش یابد کیفیت مراقبت نیز افزایش خواهد یافت(۱۸).

پورتاقی و همکاران(۲۰۲۰) نیز در مطالعه خود نشان دادند مهم‌ترین چالش اجرای فرآیند اعتباربخشی در بیمارستان‌ها آموزش ناکافی در این زمینه است که یکی از مصادیق این یافته کمبود آموزش از دوران دانشجویی است(۱۹). صادقی و همکاران(۲۰۱۶) نیز در مطالعه خود ضرورت آموزش اصولی و فرهنگ‌سازی مناسب در این زمینه را نشان داده و در مطالعه خود بر ضرورت ارتقای دانش و نگرش در زمینه آموزش اصول اعتبار بخشی تاکید نمودند(۲۰).

مطالعات بررسی‌شده در زمینه اهمیت آموزش اعتبار بخشی همراستا با مطالعه حاضر بوده و همگی نقص در این زمینه و ضرورت آموزش موثر در دوران دانشجویی را نشان می‌دهد، هر چند که در مطالعه حاضر علت اصلی عدم رضایتمندی دانشجویان از واحد کارآموزی مدیریت را بی‌توجهی مربیان به آموزش استانداردها و اصول اعتبار بخشی نشان داد. به نظر می‌رسد مروری بر مطالعات داخلی و خارجی ضرورت ایجاد تغییراتی نسبتاً بزرگ را در آموزش کارآموزی واحد مدیریت پرستاری نشان می‌دهد.مهم‌ترین محدودیتی که در مطالعه حاضر وجود داشت تجارب متفاوت دانشجویان در زمینه میزان یادگیری آنها در واحد کارآموزی مدیریت پرستاری بود که امکان داشت این تفاوت‌های فردی بر میزان رضایتمندی آنها از واحد کارآموزی مدیریت را به شیوه متفاوتی نشان دهد که جهت رفع این محدودیت از مشارکت‌کنندگان درخواست شد که نظرات خود را در چارچوب پرسشنامه بیان نمایند تا حد زیادی از قضاوت‌های ذهنی آنها پیشگیری شود. دومین محدودیتی که در مطالعه حاضر وجود داشت دسترسی ضعیف محقق به دانشجویانی بود که واحد کارورزی در عرصه مدیریت پرستاری را گذرانده بودند و بنابراین پیشنهاد می‌گردد در مطالعات دیگر از رویکردهای الکترونیک و شبکه‌های اجتماعی نیز جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردد.

## نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد میزان رضایتمندی دانشجویان پرستاری در عرصه از واحد کارآموزی مدیریت پرستاری بسیار کم بوده و بیش‌ترین میزان نارضایتی مربوط به گویه آموزش‌های اصولی اعتباربخشی در محیط بیمارستان بود. کارآموزی مدیریت نیازمند تغییرات اساسی در نحوه ارائه و نیازمند توجه بیشتر مدرسین در نحوه انجام آن است. یادگیری اصول اساسی مدیریت پرستاری و ارتقای آموزش‌ها در این زمینه می‌تواند در نهایت منجر به تربیت نیروهایی گردد که در آینده می‌توانند با پذیرش نقش‌هایی مانند: سوپروایزر، مترون و

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

سرپرستار بیش از پیش به ارتقای رشته و اصول مراقبت از بیماران کمک کنند.

**تشکر و قدردانی**

نویسندگان بدین وسیله از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی کردستان، مربیان واحد مدیریت، دانشجویان و تمامی عزیزانی که در انجام این طرح تحقیقاتی پژوهشگران را یاری نمودند، سپاسگزاری می‌کنند.

**تعارض منافع**

نویسندگان این مقاله هیچ‌گونه تعارض منافعی را ذکر نمی‌کنند.

## References

1. Benhelal A, Gerry S, Mahmoodi M. The knowledge and satisfaction of nurses about pay for performance (Qasedak plan) and its relationship with the quality of nursing care. Quarterly Journal of Nursing Management. 2018;7(2):37-48. [Persian]
2. Amini R, Vanaki Z, Emamzadeh Ghassemi H. The Validity and Reliability of an Evaluation Tool for Nursing Management Practicum. Iranian Journal of Medical Education. 2005; 5(2) :23-31. [Persian]
3. Hasanpoor E, Siraneh Belete Y, Janati A, Hajebrahimi S, Haghgoshayie E. Nursing managers' perspectives on the facilitators and barriers to implementation of evidence-based management. Worldviews on Evidence-Based Nursing. 2019;16(4):255-62.
4. Rakhshan M, Rostami K, Setoodegan E, Eslami J. The relationship between leadership style and time management in senior and middle nursing managers. Revista Latinoamericana de Hipertensión. 2019;14(1):26-31.
5. Vaismoradi M, Salsali M, Ahmadi F. Perspectives of Iranian male nursing students regarding the role of nursing education in developing a professional identity: a content analysis study. Japan Journal of Nursing Science. 2011;8(2):174-83.
6. Partsch S, Muths S, Darmann-Finck I. Communicative Competencies in Nursing: A Situation- and Competence-Based Curriculum. Development, Implementation and Evaluation of Curricula in Nursing and Midwifery Education: Springer; 2021. p. 109-19.
7. Gaberson KB, Oermann MH. Clinical teaching strategies in nursing. Springer publishing company; 2010 Mar 28.[book]
8. Karimollahi M. An investigation of nursing students' experiences in an Iranian psychiatric unit. Journal of psychiatric and mental health nursing. 2012;19(8):738-45.
9. Hakim A. Factors affecting satisfaction of nursing students of nursing major. Journal of Nursing Education. 2013; 2 (2) :10-20. [Persian]
10. Adel Mehraban M, Moladoust A. Evaluation of nursing management internship: a mixed methods study. Iranian Journal of Medical Education. 2015;14(11):972-87.
11. Germain PB, Cummings GG. The influence of nursing leadership on nurse performance: a systematic literature review. Journal of nursing management. 2010;18(4).
12. Shah Talebi B, Ghadirian F, RR. Explaining Nursing Management in the Iranian Crisis: A Phenomenological Study. Military Caring Sciences Journal. 2021;10(8(1)):13-21. [Persian]
13. Seyed AM, Nikbakht NA, EK. V. Assessing educational needs of nurse managers affiliated to state hospitals. nursing research. 2010;4(15):16-24.

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]

14. Nobahar M, Ahmadi F, Alhani F, Fallahi Khoshknab M. nursing management from retired nurses' perspective. nursing and midwifery journal 2012; 10 (1):1-10. [Persian]
15. Egger-Rainer A, Bublitz S, Lorenzl S, Weck C, Paal P. First-Hand Recommendations for Nursing Management to Support Nurses Involved in the Process of Hastened Death: A Systematic Review of the Qualitative Evidence. Journal of Nursing Management. 2023;2023(1):8601814.
16. Raofi R, Talaghani F, Hojat M, M. S. A comparative study of continuous nursing education system in Iran and America. Iioab Journal. 2016;1(7):196-203.
17. Mir-Habibi F, Salsali M, Nasrabadi T. "Short Comunication" The Effect of Clinical Nursing Services Accreditation Training on the Knowledge and Attitude of Nurses. IJN. 2017; 30 (109) :80-87. [Persian]
18. Lotfi Hadi Biglo SY, Maleki K, Bahadori A, Hoseinzade R. Assessment nurses knowledge, attitude, and comment on hospital accreditation and its impact on patient care quality in Imam Khomeini Hospital, Sarab. Journal of Sabzevar University of Medical Sciences. 2021;28(3):329-37. [Persian]
19. Poortaghi S, Salsali M, Ebadi A, Pourgholamamiji N. Accreditation of nursing clinical services: Development of an appraisal tool. Nursing open. 2020;7(5):1338-45.
20. Sadeghi T, Gholamhoseinni N, Khoshab H, Karami M, Nouhi E, Sabzevari S. Assessment managers' and hospital staff knowledge and attitude to accreditation. Quarterly Journal of Nursing Management. 2016;5(2):9-17. [Persian]

[ Downloaded from sjnmp.muk.ac.ir on 2026-11-06 ]